

Pauperibus largiatur. Justitiam vero sine gratiam sic ob-
tentam nullius profus esse momenti volumus, omnique
statuimus carere effectu, & robore firmitatis. Sed & scien-
ter utentes ipsi, simili sententiæ excommunicationis ad-
stringimus: & reservantes nobis absolutionem eorum cum
præmissis omnibus ad poenas similes obligamus.

CAP. II.

*Premiſſis damnis ex interdicto provenientes statuit, quod
propter dominum debita non solventem ejus terra vel civitas
sine speciali Pape licentia non interdicitur.*

Idem Bonif. VIII. (an. 1300.)

Provide attendentes, quod ut frequentius, quamvis
non sine causa, sine culpa tamen multorum, interdi-
cti sententiæ proferuntur, quodque sunt nonnulli Judices
nimis prompti ad proferendas easdem, etiam in negotiis,
sive causis, quæ interdum plus ex cupiditatis, quam
charitatis radice perspicuis iudiciis procedere arguuntur:
quodque interdicti tempore divina organa suspenduntur,
& laudes, nec Ecclesiastica sacramenta ministrantur, ut
solerent: tolluntur mortuis seu minuuntur suffragia, præ-
sertim per oblationem frequentem hostiæ salutatis: adole-
scentes, & parvuli participantes rarius sacramenta, minus
inflammantur, & solidantur in fide: fidelium tepescit
devotio, hæreses pullulant, & multiplicantur pericula
animarum. Præsentis constitutionis providemus edicto, ut
nulla Provincia, civitas, castrum, villa, locus, territo-
rium, vel districtus, auctoritate ordinaria, vel delegata
supponatur Ecclesiastico interdicto pro pecuniario debito,
vel pro cuiusvis monetæ, vel pecuniæ quantitate, quæ-
cunque occasione vel causa, seu quovis quæſito colore:
pro eo maxime, quod ipsorum domini, rectores seu offi-
ciales, quocunque nomine censeantur, aut incolæ seu
habitatores, aut singulares personæ ipsorum, statutis vel
statuendis, ordinatis vel ordinandis, terminis hujusmodi
debitum seu quantitatem non solverunt hætenus, aut in
antea non persolverint. Nos enim exnunc decernimus
irritum, & inane, si secus hætenus extitit attentatum,
vel contigerit attentari, illudque revocamus omnino:
non obstantibus quibuscunque contractibus, obligationi-
bus, pactis, conventionibus, compositionibus, submissio-
nibus, fidejussionibus, consensibus, processibus, & senti-
entiis super hoc habitis, vel habendis, juramentorum, po-
enarum spiritualium, & temporalium, seu multarum ap-
positione, vel quacunque alia firmitate vallatis. Nisi talis
suppositio interdicti hætenus foret facta, vel in antea fieret
de Apostolicæ sedis speciali licentia, & expressa per ipsius
sedis patentes literas apparente.

CAP. III.

*Andronicum Palæologum, se Imperatorum Græcorum no-
minantem, & hæresis ipsorum fautorem, excommunicatum
denunciat: omnesque cum eo sic manente societatem contra-
hentes ipso facto dicit excommunicatos, & eorum terras Ec-
clesiastico supponendas interdicto. Sumque privandi bonis,
quæ ab Ecclesia tenent: & talis societas seu confœderatio nulla
est. Facit cap. ad Apostolicæ de sentent. & re jud. lib. 6.
Clemens V. (an. 1307. in Gallia.)*

Ad certitudinem præsentium, & memoriam futurorum
Andronicum Palæologum, qui Græcorum Imperato-

rem se nominat, tanquam eorundem Græcorum antiquo-
rum & Schismaticorum, & in antiquato schismate consti-
tutorum, & per hoc hæreticorum, & hæresis ipsorum ac
schismatis antiqui fautorem, de fratrum nostrorum con-
silio denunciavimus excommunicationis sententiam latam
a canone incurrisse, ac ipſus fore sententiæ vinculo inno-
datum. Cæterum universis & singulis Regibus, Principi-
bus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, &
cæteris omnibus cujuscunque præminentia, conditionis,
status, necnon universitatis civitatum, castrorum, & alio-
rum locorum districtus inhihemus, ne cum eodem An-
dronico Palæologo in hujusmodi excommunicatione ma-
nente, societatem vel confœderationem aliquam contra-
here sub quovis ingenio, vel machinatione præsumant:
vel ei alias in his, quibus excommunicatus est denun-
ciatus a nobis, præstare consilium, auxilium vel favorem
publicum vel occultum. Et si secus præsumptum fuerit,
omnes singulares personas contrarium præsumentes [non
obstante qualibet indulgentia sub quacunque forma ver-
borum, vel expressione ipsis ab Apostolica sede concessa,
vel in posterum concedenda, quam quoad hoc viribus
volumus omnino carere] sententiam excommunicationis,
quam exnunc in ipsos ferimus, incurrere volumus ipſo
facto: terras ipsorum, & universitates prædictas, quæ
secus attentare præsumperint, prout expedire videbimus,
Ecclesiastico curabimus subijcere interdicto. Ad priva-
tionem omnium bonorum, quæ a quibuslibet tenent Ec-
clesiis, & ad poenas alias spirituales, & temporales, prout
utile putabimus, processuri. Et nihilominus societatem
& confœderationem ipsas [etiam si poenarum, & juramenti
additione vel quacunque fuerint alia firmitate vallatæ]
decernimus irritas, & inanes. Datum Pictavis III. No-
nas Junii, Anno 2.

CAP. IV.

*Excommunicati sunt, qui literas a Papa ante suam coro-
nationem concessas impugnant.*

Idem. b. (an. 1307. in Gallia.)

Quia e nonnulli (prout accepimus) contra doctrinam
Apostoli suæ prudentiæ, quin potius imprudentiæ,
innitentes, ac disceptare super his, de quibus eis non
expedit, satagentes, asserere non verentur, quod summus
Pontifex ante suæ coronationis insignia se non debet in-
tromittere de provisionibus, reservationibus, dispensatio-
nibus, & aliis gratiis faciendis, nec se in literis Episco-
pum simpliciter, sed electum Episcopum scribere: nec
etiam uti bulla, in qua nomen exprimat ipsius. Nos
talium temeritates compescere cupientes, singulos, qui
occasione hujusmodi aliquas literas nostras super negotiis
quibuscunque concessas d, quæ a nobis ante coronationis
nostræ insignia emanarunt, ausi fuerint impugnan, ex-
communicationis sententia innodamus. Datum apud Pese-
cum Burdegalensis diocesis, Pont. nost. Anno 2.

a. Al. antiquatorum. b. Joannes de Sylva in tract. de be-
nef. part. 1. q. 2. dum meminit hujus extravagantis, com-
tribuit Clem. 6. c. Prov. cap. 3. c. ne innitatis. extr. de
const. d. Al. concessas.

EXTRAVAGANTIUM COMMUNIORUM FINIS.

LOCI

LOCI COMMUNES
RERUM, ET VERBORUM MEMORABILIORUM,
EX UNIVERSO JURIS CANONICI CORPORE COLLECTI,
ORDINE ALPHABETICO
PER GENERA CAUSARUM ELEGANTI METHODO DIGESTI:
PRIORIBUS OMNIBUS ANTEHAC EDITIS LOCUPLETIORES.

A.
AARON; Summum Pontificem representat, *dist. 21. c. 1.*

Aaronis exemplum proponitur Episcopis & Clericis, ad
se invicem honorandum, *95. dist. c. Esto.*

Aaronis virga devorat virgas magorum, *26. q. 5. c. nec
mirum, ante med.*

QUI ABBAS ORDINARI, VEL ELIGI POSSIT?
ABBAS alterius monasterii Monachus non est ordinan-
dus, nisi in monasterio vacante idoneus non existat, vel
consuetudo loci in contrarium extet, *de relig. domib. c.
ne nimia.*

Clerici in Abbates non ordinantur, *10. q. 2. c. 1. in
causa. Denique qualis Abbas ordinari debet, traditur,
18. q. 2. c. Abbates in fin.*

Abbas quis esse potest in necessitate, licet non possit esse
Presbyter, *c. tuam, de etar. & qual.*

Abbas esse non potest non professus, *c. cum in magiste-
rium, de elect.*

In Abbatem eligi potest eremita, *c. cum monasterium,
de elect.*

Abbas fieri potest quis de apostasia rediens, *c. intellexi-
mus, de etar. & qual.*

A QUIBUS ELIGI, VEL CONFIRMARI DEBEAT.

A Conventu est eligendus, non ab aliis, *18. q. 2. c. ab-
bas. c. abbatem. c. quam sit. q. defuncto. vers. quem sibi propria.
c. abbas. vers. tamen eligant. item 16. q. 7. c. ult. Contradicit
d. q. 2. c. 1. Cui objectioni respondet Gratianus, d. c. abbas.
q. ecce. Sed & alii quam Monachi Abbatem eligere possunt,
si Monachi sint indomitæ cervicis, & effrænatae superbiæ,
d. q. ecce. & d. q. 2. c. nullam. Vel religiosi foeminis Abbas
sit præficiendus, d. q. 2. c. qui religiosus.*

Abbatem potest capitulum confirmare, *c. cum dilectus,
de consuetud.*

DE POTESTATE, AUCTORITATE, ET OFFICIO
ABBATUM.

Abbas admittere non debet alienum Monachum, *18. q. 2.
c. Abbates. q. Monachi, vers. vel qui Monachum. item 19. q. 3.
c. statuiimus. vers. discedentem vero, 20. q. 4. c. ult. in pr.*

Ut Abbates quolibet anno conveniant, *c. abbates, in princ.
vers. qui semel in anno, 18. q. 2.*

Abbas diversas cellulas, diverse monasteria ne ha-
beat, *20. q. 4. c. ult. q. abbari.*

Locum suum deserere potest cum licentia Episcopi, *can. 8.
18. q. 2.*

Cum fratribus in conventu manere debet, atque in offi-
cio suo sollicitus esse, *cap. cum ad. 6. q. Abbas vero. de sta-
tu Monach.*

Abbatibus a Monachis obedientia debetur, *18. q. 2. c. Abba-
tes. q. Monach. & c. cum ad. 6. q. Abbas vero. de statu Monach.*

In potestate Episcopi est, *18. q. 2. c. Abbates. in princ. c.
monasteria. c. Abbatibus.*

Ne Monachos vagari permittat, *18. q. 2. c. Abbates.
q. Monachi, vers. aut per loca aliqua.*

Abbas absolvere potest Monachum ab excommunica-
tione in seculo contracta, nisi mutilatio membri, vel ef-
fusio sanguinis sit secuta, vel in Episcopum aut Abbatem
manus injecerit violentas, *c. cum illorum, de sentent. excom-
munic.*

Cum talibus possunt etiam dispensare Abbates in sus-
ceptis ordinibus in excommunicatione, si memoriam facti
non habeant, vel peritiam juris: nisi factum sit grave,
& notabile, *ibidem.*

Abbas potest excommunicare Monachos suos, vel Ca-
nonicos. Idem potest Prior, *cap. cum in Ecclesiis, de ma-
jor. & obed.*

Abbas non benedictus ab Episcopo, super hoc a tertio
requiritus, potest exercere ea, quæ sunt officii sui, Episco-
po irrequisito: ita tamen, quod sit primo confirmatus.
cap. statuiimus, de suppl. neglig. Prælat.

Abbates Cisterciens. obedientiam faciunt Episcopo suo.
secundum formam, que habetur, c. ne Dei Ecclesiam, de Simon.

DE REMOTIONE ABBATIS.

Causæ, ex quibus Abbas est removendus, notantur *18.
q. 2. c. si quis abbas. & si infamatus, vel convictus sit ap-
pellatione remota, nolit sponte cedere, compellatur, de
appellat. cap. quia nos. & non a Monachis, sed ab Episcopo
& vicinis Abbatibus est loco removendus, dist. c. si quis ab-
bas. vers. ab Episcopo, in cuius territorio. & d. c. nullam.*

DE PÆNIS ABBATUM.

De puniendis seu corrigendis Abbatibus, *c. ult. q. si ve-
ro abbates, eod. tit.*

ABBATISSA Moniales benedicere, confessiones audire,
& publice prædicare non potest, *cap. nova quedam, 10.
de penitentis.*

Abbatissa potest etiam suspendere Clericos delinquentes
ab officio, licet non possit excommunicare, *de major. &
obediens. c. dilecta, & de electione Abbatissæ, vide c. in-
demnitatis. 34. de electione in 6.*

Abbatissa nec prædicare, nec confessiones audire potest,
cap. nova, de poen. & remiss.

DE ABIGEIS accusatio cum inscriptione, & sine ea pro-
poni potest, *4. quæst. 4. c. nullus. q. abacti, l. unic. C. de
abigeis.*

ABLATA violenter restituantur ante litem contestatam,
can. 3. q. 2.

ABOLITIO poenam remittit, sed infamiam non tollit,
can. 8. 2. q. 3.

ABORTUS causam dans, si conceptum erat vivifica-
tum, & animal rationale, homicida est, *cap. 20. de homic.
volunt.*

ABSENS accusare, vel accusari per alium non potest,
*can. 18. 3. qu. 9. neque judicari, can. 13. & 14. 3. quæst. 9. nisi
contumax fuerit, can. 1. 3. qu. 8.*

Appellare potest ex quo scit, si indefensus fuit, *can. 29.
q. si adversus, 2. qu. 6.*

Fructus Beneficiorum percipit, si studiorum causa absit,
cap. 21. de præbend.

Investiri potest per alium, *cap. 24. de prebend.*
 Absens in servitio Papæ vel Episcopi sui non debet privari beneficio suo, *cap. cum dilectus, de Clericis non resident.* Idem est, si causam suam vel suorum agat.
 Contra absentes non servatur sententia diffinitiva lite non contestata, & maxime si sint absentes causa studii & peregrinationis, *cap. inter quatuor, de major. & obediens. item cap. consultationibus, de offic. jud. deleg.*
 Absens studii causa in loco minus competenti fructus beneficii non recipiat, *c. tua. de Cler. non resid.*
 Absens diu vocatus, si venire noluit, privetur beneficio, siue dignitate, *c. ex parte, de Cler. non resid.* Et maxime si sine justa & necessaria causa præsertim sine licentia Episcopi moratus fuerit, & congruo tempore expectatus non redierit, *c. inter quatuor, eod. tit.* Item, si Ecclesia patiatur defectum magnum de absentia ministrorum, possunt absentes revocari, *c. cum ad hoc, eod. tit.*
 Absens quis esse potest de licentia sui Prælati, vel causa studii, siue alia causa honesta, *c. relatum, eod. tit.*
 Absente uno Judicum, sententia alterius non valet, *cap. causam, de offic. deleg.*
 Absens ad electionem vocari debet, si tamen commode potest, *cap. coram, de elect.* alias electio cassari potest, nisi postea consentiat.
 Absens contumax lite contestata condemnari potest, *c. prout, de dol. & contumax.*
ABSOLUTIO dividitur in publicam & privatam, 26. q. 6. c. ministrare, §. sed notandum.
 Absolutio pecunia redimi non debet, *c. ad aures, de Simon.*
 Absolutio occultato crimine non valet, *c. cum pro causa, & c. officii, de sent. excomm.*
QUIS ABSOLVERE POSSIT.
 Absolvere potest Capitulum, *vid. inf. eod. in Episcopus.*
 Concilium absolvere potest ob hæresim excommunicatum, & hic non nisi a Concilio potest absolvi, *cap. bis vero, §. fin. cum c. seq. de sententia excommunicat. dist. 50. q. 1. qu. §. cap. si quis Episcopus.* jure novo aliud est, *c. ad abolendam. 9. §. præsentis, vers. ad arbitrium Episcopi, de hereticis.*
 Delegatus ab eo, qui jus absolvendi habet, absolvere potest, *cap. ult. de offic. ordin.*
 Episcopo non alii jus absolvendi competit, *17. quest. 4. c. omnes, 26. qu. 6. c. 1. secus est si privata sit absolutio, non publica: tunc enim alius absolvere potest, dist. quest. 6. c. ministrare, §. ecce quod. c. presbyteri.* item si Episcopus sit absens, & periculum sit in mora, *dist. quest. 6. c. Aurelius, c. si aliquis, §. ecce quod. quatenus hoc procedat, vid. d. cap. Aurelius, vers. debet presbyter utique consulere, & d. q. 6. cap. si quis de corpore, in fin. dist. quest. 6. c. si aliquis, §. sed si necessitate. c. pen. §. fin. cum c. seq. item si Ecclesia vacet, Capitulum jus absolvendi competit, *c. un. de major. & obed. in 6.*
 Qui excommunicavit vel damnavit, absolvere potest, non alius, secundum distinctionem, *cap. cum Ecclesiarum, 3. in fin. cap. ad reprimendam, 8. in princip. & c. tu vero frater. c. pastoralis, 11. §. præterea, de offic. ordin. c. venerabilibus, 7. in princip. de sentent. excomm. in 6. 26. quest. 6. cap. 1.*
 Excommunicatus absolvere non potest, *vid. inf. in eod. in Heretici.*
 Heretici & Excommunicati, neque ligandi, neque solvendi jus habent, *24. quest. 1. cap. audivimus. §. fin. cum duob. cc. seqq. item de penitent. dist. 1. c. verbum.*
 Legatus de latere absolvere potest eum, qui Clericum percussit, *c. ad eminentiam, 20. & c. quod de bis, 26. in princ. dist. tit.* Plura infra in Legatus a Latere.
 Papa ab alio excommunicatus, vel damnatus absolvere potest, *9. quest. 3. c. fuit semper. cap. cuncta. §. sed nec illa. c. cuncta. c. fratres.*
 Clericus, qui quod excommunicato communicaverit, fuit excommunicatus, non nisi a Papa potest absolvi, *cap. significavit, 18. de sentent. excomm.**

Neque is, qui ob incendium fuerit excommunicatus, *cap. tua nos. 19. d. tit.*
 Neque is, qui ob id quod Ecclesiam effregit & expoliavit, fuit excommunicatus, nisi a Papa est absolvendus, *c. conquesti, 22. d. tit.*
 Qui contra interdictum vel excommunicationem fecerit, non nisi a Papa potest absolvi, *c. quicumque, 11. §. fin. & c. is qui in Ecclesia, 18. §. is vero. vers. a quo nequit. de sentent. excomm. in 6.*
 Qui ob id, quod justitiam vel gratiam pecunia redemit, fuerit excommunicatus, non nisi a Papa potest absolvi, *c. 1. §. decernimus, de sentent. excomm. in extrav. comm.*
 Si quis Clericum percusserit, & propterea excommunicatus, non nisi a Papa potest absolvi, *17. q. 4. c. si quis suadente, in princ. item c. 1. §. fin. & c. non dubium, 5. in fin. c. ea noscitur, 13. §. alios autem, de sent. excomm. 11. q. 3. c. ad mensam. §. juxta igitur hanc distinctionem, in fin. Fallit, si sine periculo Papam adire non possit. *c. de cetero, 11. & c. quamvis, 58. vers. nisi imminente. d. tit.*
 Sacerdos simplex absolvere potest Laicum, si ob id, quod excommunicato communicaverit, fuerit excommunicatus: si modo extra crimen illi communicaverit, *cap. nuper. 29. d. tit.*
 Absolvitur de injectione manus violenta Oltiarius a suo Episcopo, nisi sit casus enormis, *c. si vero, de sentent. excomm.*
 Absolvitur a solo Papa Laicus literis falsis scienter utens, *cap. dura de crimine falsi.*
 Mulieres & personæ, quæ sui juris non sunt, ab Episcopo suo absolvuntur, *c. mulieres, de sent. excomm.*
 Item potentes & delicati, quique modicam lætionem intulerunt, *cap. mulieres, eod. tit.*
 Item cum ex justa causa excommunicator quæri non potest, vel difficulter inveniri, tunc absolvi potest ab Episcopo, vel proprio Sacerdote, *c. nuper de sentent. excomm.*
 Legatus non missus a latere, tantum de provincia sibi commissa absolvere potest. Sed Legatus sub prætextu suarum Ecclesiarum, nec de sua, nec de alia provincia absolvere potest, *cap. excommunicatis, de offic. leg.*
 Absolvi possunt Hospitalarii a Prioribus suis, *cap. canonicis, de sentent. excomm.*
 Absolvitur quis in necessitate, non obstante contradictione, vel etiam appellatione partis adversæ, *cap. qua fronte, de appellat.*
 Absolutus a delegato ad excommunicatorem remittitur, *cap. prudentiam, de offic. delegat.*
 Absolvi potest quis post mortem. Item legatus apud Deum absolvitur ab Ecclesia, *cap. a nobis, de sentent. excommunicat.*
 Absolvitur a solo Papa Laicus jussu Abbatis Monachum vel Conversum percussens etiam ex justa causa; & similiter jubens: nisi disciplinæ causa faciat per seipsum solum, vel Clericum & non Laicum, *cap. universitatis, de sentent. excomm.*
 Non absolutus scienter ordinatus, si sit secularis, perpetuo deponitur: ignorans factum vel ignarus juris a solo Papa absolvitur. Si autem talis sit religiosus, a suo Abbate absolvitur, nisi factum sit grave & notabile, *cap. cum illorum, eod. tit.*
 Absolvitur servus de injectione manus violenta ab Episcopo suo, in fraudem faciens, ut servitio domini sui se subtrahat, aut dominus sine culpa sua grave damnum incurrat ex ejus absentia, *cap. relatum, eod. tit.*
 Absolvunt se mutuo a minori excommunicatione contracta aliqui, potestate utique collata, *cap. duobus, de sentent. excommunicat.*
 Absolutus non est qui ex sola salutatione Papæ sibi scripta,*

scripta, *cap. si aliquando, eod. tit.* Item, nec qui pluribus excommunicationibus innodatus, ab una tantam est absolutus, *cap. officii, eod. tit.*
 Absolvere quis non potest alienum parochianum, nisi de licentia sui proprii Sacerdotis, *c. omnis, de pen. & remission.*
 Absolvendi namque potestas aliis potest committi in necessitate, *cap. ex literis, de officio delegatorum.*
EX QUIBUS CAUSIS ABSOLUTIO CONCEDENDA.
 Sine causa poena remittenda non est, *cap. cum, ab 3. de offic. ordinat.*
 Si damnatus poenitentiam egerit, *11. q. 3. cap. plerunque. §. cause ergo. cap. cum aliquis, in pr. 27. q. 1. cap. devotam. §. etsi desinent. item dist. 50. cap. domino. §. final.*
 Si tamen poenitens vel satisfaciens ab errore seu peccato non recedat, non erit absolvendus, *11. quest. 3. c. tunc vera, 24. quest. 2. cap. damnatio, in princip. cap. legatur, 27. quest. 1. cap. devotam, in princip.*
 Si satisfactum sit pro crimine, *cap. 3. vers. usque ad dignam satisfactionem, de offic. ordinat. cap. ex literis, 11. de constitutionibus.* sed hoc si ex pluribus causis damnatus, pro omnibus satisfecerit, *cap. cum pro causa, 27. & cap. officii, 42. de sent. excommunicat. secus si pro delicto nondum satisfecerit, nec ablata restituerit, cap. peccatum, 4. de regul. juris, in 6. & Exemplum habetur, cap. quicumque, 2. in princ. vers. nec absolutio, de hereticis. in 6. nam peccati venia non datur, nisi correcto, cap. peccati, 5. dist. tit.*
 Quod si vero delictum, ob quod excommunicatus est, non fuerit manifestum, deque jure excommunicationis dubitetur, tunc enim cautione præstita, etiam ante satisfactionem absolvitur, *cap. ex parte, 23. de verbor. significat. cap. qua fronte, 25. §. final. de appellationibus. c. 1. §. ideog; mandamus, de his, qua vi metusve causa. cap. venerabilibus, 7. §. porro. & §. potest. de sentent. excommunicat. in 6. item si periculum mortis instet: tunc enim præstita cautione de satisfaciendo, absolvendus est, *d. c. qua fronte, 25. & dist. c. venerabilibus, 7. §. sane si certum, vers. nisi periculum.*
 Si sententia sit injusta, absolutio danda, *c. cum ad quorundam, 7. de excessib. Prælatorum.*
FORMA ET MODUS ABSOLVENDI.
 Causa cognita absolutio indulgenda, *c. Romana, 3. §. sententias, de appellationib. in 6. 11. q. 3. c. plerunque contingit.*
 Secus si causa excommunicationis dubia, non manifesta sit: tunc enim excommunicatus causa etiam nondum cognita, ad cautelam potest absolvi, *cap. ex parte, 23. de verbor. significat. c. cum olim, 24. eod. tit. c. per tuas, 40. §. verum ex verb. & §. quod si absolutio, c. venerabili. 52. de sent. excomm. c. venerabilibus, 7. §. porro. vers. similiter si suffraganeos, eod. tit. in 6. item c. 1. §. ideog; mandamus. de iis qua vi metusve causa, cap. prudentiam, 21. §. 6. vers. ceterum si vel, & cap. cum contingat, 36. de offic. delegati.*
 Secus etiam si post appellationem interpositam quis sit excommunicatus: nam & hic causa nondum cognita ad cautelam potest absolvi, *d. §. porro in pr. & dist. c. venerabilibus, 7. §. sed si ex causa, §. fin. item d. c. per tuas, 40. §. nos igitur. vers. quanquam apostolica, item c. cum contingit, 36. §. ad quod taliter, de offic. delegati.* Nisi causa talis sit, in qua appellare non licet, *d. §. porro, in princ. vers. exceptis casibus, in quibus.*
 Fallit tertio, si sententia excommunicationis intolerabilem contineat errorem, *d. c. venerabilibus, 7. §. potest quoque, item d. §. ad quod taliter. & dist. §. nos igitur. vers. quanquam apostolica.*
 Cautione interposita, & de cautione eorum, qui ob hæresim excommunicati absolvuntur, & ad Ecclesiam redeunt, *vide 1. question. 7. c. convenientibus. §. item Basilius, c. si qui voluerint. c. quoties cordis. c. saluberrimum. cap. si quis Episcopus, item 26. quest. 6. c. bis qui in tempore. §. fin. & absolvendus caveat de parendo mandato Ecclesie, c. qua fronte, 25. §. sane si quis, vers. ab ipso tamen, de appellationibus.**

Gratia nihil tribuat Judex in absolvendo, *11. 3. plerunque.*
 Contra interdictum Ecclesie generale absolutio quando valeat, *c. presentis, 10. de sentent. excomm. in 6.*
 Impositione manus ante atrium Ecclesie, *26. q. 6. c. ult. in fin. cap. ministrare. §. publica, quod tamen fallit in absolvendo Clerico, distinct. 50. c. confirmandam, & c. illud quoque, in princ. distinct. 82. c. Presbyter. §. finis tribus. item si in periculo mortis constitutus absolvatur, 26. quest. 6. c. qui recedunt, in princ.*
 Juramento præstito ab eo, qui absolvitur, de parendo Ecclesie vel excommunicatoris mandato, & de non committendo tale quid in posterum, *c. ex renore, 10. ad hec, 12. c. nuper. 29. §. fin. c. venerabili, 52. de sentent. excomm. 11. questione 3. c. cum aliquis. vers. & de futuris.*
 Si tamen absolvendus ob id, quod excommunicato extra crimen communicaverit, fuerit excommunicatus, hic etiam sine juramento absolvitur, *dist. c. nuper, 29. §. is autem qui.*
 Si sine scandalo juramentum præstiti non possit: tunc enim sufficit manualis promissio, *c. super eo. 51. d. tit. item juramentum præstat ab eo, qui impeditus, quo minus a Papa ut ordinario Judice absolutionem petat, ab alio absolvitur: & jurare debet, cessante impedimento, se Papam accessurum, & mandatum Apostolicum suscepturum, c. de cetero, 11. §. fin. & c. ea noscitur, 13. §. fin. de sentent. excomm.*
 De reliqua forma & solennitate absolutionis, *vide 11. quest. 3. c. cum aliquis.*
 Absolutus quis non habetur, nisi probet per literas, vel alias legitime, *c. sicut nobis de sentent. excomm.*
 Absolutio pro offensa, vel contumacia quomodo fieri debet, *c. ex parte, de verb. sign.*
QUANDO ABSOLVENDUS.
 Quinta Feria ante Pascha absolutio facienda, & peccata remittenda, *c. de penit. de consec. distinct. 3.*
 Non nisi peracta poenitentia est absolutio indulgenda, *distinct. 50. c. absit. c. si quis præpostera. c. domino. item 11. qu. 3. c. tunc vera. c. plerunque contingit. §. causa ergo. item de poenitent. distinct. 1. c. nonnulli.*
 Non, nisi læso satisfactum, & ablatum restitutum sit, absolutio est indulgenda, *c. ea noscitur, 13. vers. satisfactio juxta facultates, de sentent. excomm.*
 De Absolutione retractanda agitur, *c. ex part. 5. & c. significavit. 6. de officio ordinarii.*
 Infamia per restitutionem vel Absolutionem non aboletur, *2. quest. 3. c. Euphemium. §. hinc colligitur. c. ult. §. absolutio enim, & §. unde Imperatores.*
 Absolutus in terra, erit etiam in cælo absolutus, *24. q. 1. c. quodcumque.*
 Absolutus pristinum statum recipit, nisi ex pluribus causis excommunicatus, ex una tantum non omnibus fuerit absolutus, *cap. pro causa, 27. de sentent. excomm.*
 Item: nisi per vim absolutio sit extorta, *cap. 1. de his qua vi metusve causa in 6.*
 Tertio fallit si injusta sit absolutio. Quæ tamen exceptio reprobat, *c. venerabilibus, 7. §. ubi autem, de sentent. excomm. in 6.*
 Quarto: nisi ab alio, quam a quo debuit, propter impedimentum aliquod absolutus, cessante impedimento ei, a quo absolvi debuit, se non præsentavit, *c. eos. q. 22. de sentent. excomm. in 6. Clement. 1. §. fin. de penit.*
 Qui Absolutus est in periculo mortis poenitentia tempore nondum peracto, si convaluerit, illud implere tenetur, *26. q. 6. c. si quis de corpore. c. qui recedunt. §. quod si supervixerit. c. is qui in §. si supervixerit. & §. fin. item c. de his vero. §. quod si desperatus.*
DE HÆREDIBUS ABSOLUTI.
 De hæredibus ejus, qui post mortem absolutus ad satisf.

fatisfactionem cogendis, videatur c. a nobis, 28. §. fin. de sentent. excomm. ACCESSORIUM naturam sequi congruit principalis, c. accessorium, 42. d. tit. adeo ut commissio principali & illud committatur, de offic. delegati. c. praterea. & cap. prudentiam. junct. capit. cum ex injuncto, de oper. nov. nunc.

DE ACCUSATIONIBUS.

AN ACCUSATIO sit justa, seu Christiano homini licita, 23. q. 4. de quo vide inf. in litera P. in Poena.

Accusatio contra inopem & spoliatum & contra usurarium pauperem est inanis, c. olim. de restit. spol.

Ab accusatione potest desisti ante inscriptionem, c. licet, de accusat.

ACCUSARE QUI POSSINT, VEL NON.

Primum sine legitimo Accusatore nemo inter reos est recipiendus cap. 1. de accusationib. 2. quest. 1. cap. nihil. c. imprimis. §. sed & de personis accusantium. 3. quest. 9. cap. dignum, in fin. 6. quest. 1. cap. nos sequentes.

Accusatus prior a reo accusare non potest, nisi prior accusatio sit finita. 3. quest. 11. in princ. cum cap. sequent. c. non est, in princ. c. neganda, 4. quest. 1. c. ult. §. fin. 6. quest. 1. qui crimen.

Fallit si accusator de majori crimine accusetur, d. c. non est. §. hoc autem.

Si reus contra accusatorem priorem inscriptiones tantum pendente accusatione deponat: hoc enim facere non prohibetur, d. c. neganda. in fin. & dist. c. neganda, in princ.

Actor inimicum Episcopum accusare non potest, 2. q. 4. c. detractores. item 6. q. 1. c. deteriores.

Affinis Accusati accusare non potest, ut nec cognatus, familiaris, vel domesticus, 3. q. 5. c. similiter, vers. vel affines. c. accusatores. vers. nec familiares. item 3. q. 11. c. ult. §. si quis enim.

Alius pro alio accusare non potest, 2. q. 6. c. si quando. Vide inf. in accusator.

Anathematizatus. Vide inf. eodem in Excommunicat. Apostata. Vide inf. eodem Hæreticus.

Qui Calumniatus antea fuerit, vel prævaricatus, hic accusare non potest, 2. q. 1. c. prohibentur. §. alii propter suspicionem, item 2. quest. 3. c. ult. §. accusator.

Cognatus accusati. Vid. sup. eodem. Affinis. Cohabitans. Vide inf. eodem. Domesticus.

Conspirator accusare non potest. dist. quest. 4. c. conspiratores.

Qui consuluit sortilegos & Magos, non potest accusare, 2. q. 8. c. quisquis. §. fin. item 3. q. 5. c. constitutus. vers. seu qui ad.

Contentiosus homo accusare non debet, 3. q. 5. c. suspectos. & d. cap. similiter. & d. q. 5. c. nullus. vers. nullus frequenter litigans.

An Clericus Clericum accusare possit. 3. q. 5. c. de accusationibus. c. accusatores. c. omnes. in princ. cap. nullus, in fine.

Laicus, qui Clericus non est, nec esse potest, Clericum non accuset. 2. q. 7. c. beati §. fin. cum cap. seq. c. testes, in p. & §. sic & illud. cap. sacerdotes. item 6. q. 1. c. omnes vero. vers. indignum est enim. cap. infames. §. hi nimirum omnes. item 15. q. 3. in pr. vers. generaliter enim.

Item Clericus Laicum non accuset. 2. q. 7. c. sicut. & c. decretum.

Culpabilis ipse, & in crimine constitutus accusare non potest. 4. q. 1. in princ. cum c. seq. & c. beatus. in princ. item c. qui crimen. item 3. quest. 5. c. suspectos. c. canonica. c. similiter. c. nullas. hujus exemplum habetur, c. cum Ecclesiastica, 3. de exceptionibus.

Qui desinit semel ab instituta accusatione, iterum accusare prohibetur, c. licet, 14. de accusationib.

Detractor accusare non potest. 2. q. 4. c. detractores.

Domesticus inimici accusari, vel ei cohabitans non potest accusare, c. repellantur, 7. de accusationibus. item 3. q. 5. c. accusatoribus, in princ.

Domesticus, vel familiaris Judicis non accuset. 3. q. 5. c. similiter. in verbo Gratioli. & 4. q. 4. c. pen. §. fin. cum c. seq.

Ecclesiastica persona non accusat. Vide supra in Clericus.

Excommunicatus vel anathematizatus accusare non potest, 4. quest. 1. c. 1. in princ. cap. quod autem 2. quest. 7. c. in sancta.

6. q. 1. c. illi qui. §. similiter. c. omnes. 3. quest. 4. c. conspiratores. c. nullus. c. omnes. Nisi reus accusatori communicato communicaverit. Sed hoc reprobat. c. 2. de exceptionibus, quæ exceptio fallit in casu, c. 2. de exceptionibus.

Exterus & ignotus non accusat. 5. quest. 5. canonica. vers. & eos, qui non sunt eorum gentis. item c. accusatores. vers. nullus alienigenæ.

Familiaris accusati accusare non potest. Vid. sup. eodem in Affinis. quod fallit, si reus accusatorem propter crimen, quod illi objicit, a sua familiaritate antea non repulerit: hoc enim casu accusare poterit, c. nulli, 5. de accusationibus, 3. q. 5. c. nulli, in princ.

Familiaris Judicis. Vide supra in Domesticus.

Filius parentes. Vide infra eodem in Liberi.

Hæreticus, apostata, vel alias vilis homo accusare non potest. 2. q. 7. c. querendum. c. alieni. c. pagani. item 3. quest. 4. c. 1. c. beatus. c. si quis. item 3. q. 5. c. suspectos. c. canonica. c. nullus. item 4. q. 1. cap. 1. §. omnes etiam. c. quod autem. fallit, si hæreticus hæreticum velit accusare. d. c. pagani. §. in hoc, & d. q. 7. c. si hæreticus in princ.

Infamis accusare non potest, d. cap. prohibentur. §. alii propter delictum, 3. q. 4. in pr. cum c. seq. 3. q. 5. c. canonica. c. accusatores. in fin. c. constituimus. c. similiter. c. nullus. item 4. q. 1. c. 1. §. omnes etiam, 6. q. 1. in pr. cum c. seq. c. beatus 6. q. 1. c. omnes. c. illi qui. c. summa. §. finali. cum c. seq. fallit, si ex lege Julia de annona infamis accusetur. 2. q. 1. c. prohibentur. §. mulierem. vers. famosi quoque. item si fide hæresi vel simonia infamis accusare velit, 6. q. 1. c. nos sequentes. §. sed licet. Contradicere videtur d. q. 1. c. quero ergo.

Ubi Gratianus subjicit solutionem vers. utrum hoc Augustini.

Inferior superiorem, vel minor majorem accusare non potest. 2. quest. 7. c. qualis. §. fin. cum c. seq. item c. majorum. c. querendum. c. in sancta. vers. & sicut major. item 6. quest. 1. c. beatus, in pr. vers. & qui eis coequalis. & §. finali. c. omnes vero, in fin. item 3. q. 5. c. accusationes, in princ. fallit si major sit hæreticus, & minor catholicus, d. q. 1. c. cum majores. item si major exemplo suo ad interitum trahat juniores. 2. q. 7. cap. Paulus dicit. vel si major vita & moribus minore sit deterior, d. q. 7. cap. qui nos. §. finali. cum c. seq. c. quanquam. c. puto. c. queritur. sed tamen si minor sit irreprehensibilis, accusare potest, d. q. 7. c. criminationes in princ.

Inimicus accusati ab accusatione repellitur, 3. quest. 5. c. suspectos. & c. canonica. & d. c. nullus. vers. nullus, qui inimicis studet. & d. c. omnes, in fine. item 3. q. 5. c. accusatores. c. accusatoribus. c. nulli. §. quod vero. c. ultimo. §. finali. item 23. q. 4. c. ea vindicta. §. sed huic vindicta. & c. ultimo. item de accusationibus. c. cum. P. 10. & c. meminimus, 13. q. 5. in pr. cum c. seq. c. non omnis. c. non osculatur. licet obftet. d. c. non osculatur. §. fin. sed ei respondetur d. quest. 5. c. ult. §. sed aliud.

Inobediens Papæ non potest accusare, 3. q. 4. c. 1. & c. si quis.

Si accusatoribus nihil interfit, accusare non potest, & illa præpositio. 3. de accusationibus.

Laicus Clericum non accusat, 2. question. 7. in princ. cum c. sequente. c. nullus. c. laico. c. in sancta. c. laicos. c. sicut. c. laici, item 6. quest. 1. c. beatus. c. sacerdotes. c. sunt plurimi. c. quiescite, item 11. quest. 1. c. Clericum, in fin. item c. cum P. 10. de accusat. & c. de cetero, 14. de testibus, Vid. sup. eod. in Clericus.

Liberi parentes non accuset, 2. q. 1. cap. prohibentur, nisi in crimine lætæ majestatis, 3. q. 11. cap. Episcopus. §. & in criminali. vers. crimen vero.

Libertus Episcopum non accuset, 5. q. 5. c. accusatores. §. finali. & c. nullus.

Nec Libertus patronum accuset, 3. q. 11. c. ult. §. fin. 12. q. 2. c. Episcopus, §. hujusmodi autem. & §. in criminali. d. §. alii per conditionem. fallit si ex lege Julia majestatis accuset, d. §. in criminali. vers. crimen vero. item si civiliter, non criminaliter agatur, 2. q. 1. cap. prohibentur. §. liberi.

Qui in Magistratu positus est, accusare non potest. 2. q. 1. c. prohibentur, in pr.

In illegitimo Matrimonio constitutus, vel ei consentiens, accusare prohibetur, 3. q. 4. c. consanguineorum.

Miles accusare non potest, 2. q. 1. cap. prohibentur. Nisi miles ex lege Julia de annona accuset, d. cap. prohibentur. §. mulierem. vers. milites quoque.

Monachus Clericum non accuset, 2. q. 7. cap. placuit, cap. nullus, in pr. 3. q. 4. cap. hi qui, §. fin. 3. q. 5. cap. canonica. §. fin. Contradicit dicta questio septima, cap. ult. §. item Joannes: respondetur per distinctionem, dicti cap. nullus. §. sed aliud, & dist. qu. 7. cap. negligere. cap. sancta. item de accusationibus. cap. ex parte, 11.

Mulier ab accusando repellitur, 2. q. 1. cap. prohibentur, 15. quest. 3. in princ. & cap. de crimine. Nisi mulier suam suorumve injuriam persequatur, d. quest. 3. in princ. vers. nisi forte suas, & cap. ex eo quod. §. finali cap. certis de causis, in princ. & §. uxor tua. si tamen mulier maritum, vel adulteram adulterii velit accusare, hanc injuriam non potest persequi, 32. q. 1. cap. apud misericordem. §. publico. Hujus ratio est, 32. q. 5. c. penult. §. sed queritur. cum capite seq. item ut crimen lætæ majestatis mulier deferat, 15. q. 3. cap. certis de causis. §. in questionib. cap. sane. §. unde aut. item ex lege Julia de annona mulier accuset, 2. q. 1. c. prohibentur. §. mulierem.

Par parem, vel Superior inferiorem accusare potest, 2. q. 7. cap. pagani.

Pauper accusare prohibetur, 2. quest. 1. cap. prohibentur. §. nonnulli. & c. imprimis. §. sed & de personis.

Qui pecuniam antea ob accusandum, vel non accusandum acceperit, ab accusatione repellitur, 2. q. 1. c. prohibentur.

Plures reos habens, accusare prohibetur, 2. quest. 1. cap. prohibentur.

Plures eundem de eodem crimine accusare non possunt, c. illa, 3. de accusationibus. Nisi priore accusatore desistente alius eundem reum repetat, 2. q. 1. cap. prohibentur. §. ab alio.

Qui in probatione defecit adversus eundem, vel alium, accusatione instituta iterum accusare non potest, 3. quest. 10. in princ. cum cap. sequente. & cap. ult. item 4. quest. 6. cap. 1. cap. si accusatorum. & cap. ult. Nisi accusator propriam causam, non tamen criminalem, vel Ecclesiasticam persequatur, dist. quest. 6. cap. ult. vers. nisi proprias.

Prohibitus accusare potest suam suorumve injuriam persequi: hoc enim casu accusatio ei non deneganda, 2. q. 1. cap. prohibentur. §. tamen omnes, 4. quest. 6. cap. omnibus, & cap. illud vero, vers. nisi proprias, item cap. si accusatorum. vers. nisi proprias. & cap. ultimo. vers. nisi proprias. item si hæreticus accusetur, 4. quest. 7. cap. presumunt. §. huic oppositio. vers. ceterum si a fide. item 6. q. 1. cap. nos sequentes. §. sed licet. & cap. cum majores. cap. quero. quod fallit, si hæreticus de alio crimine, quam de hæresi accusetur ab eo, qui est inferior in conversatione vitæ, dist. qu. 7. c. si hæreticus. §. sed queritur.

Item accusare prohibitus potest, si testis in reum produci possit, dist. quest. 7. cap. testes. §. nunc demonstrandum. vers. at quicumque.

Pupillus accusare non potest, 2. quest. 1. cap. prohibentur, in princ. Nisi pupillus patri vel avi injuriam persequatur, 15. q. 3. c. certis de causis. §. pupillis.

Qui questus causa accusat, prohibetur, c. significante, 5. qui matrimon. accusare possunt.

Raptor accusare non potest, cap. consanguineorum, vers. sic. similiter, de raptivibus.

Qui renunciavit accusationi, antea prælitro jurejurando, ab accusatione repellitur, cap. veniens, 15. de accusationibus.

Sacrilegus non accusat, 5. q. 4. cap. nulli.

Servus dominum accusare non potest, 3. quest. 11. cap. ultimo. §. si quis enim. & 2. q. 3. cap. ultimo. §. causa vero, 2. q. 1. cap. in primis. §. quod autem dicitur.

Item non potest omnino Servus accusare, 3. quest. 5. cap. canonica. vers. aut libertas. cap. accusatores. §. finali. cap. nullus, nisi ex lege Julia de annona velit accusare, 2. q. 1. c. prohibentur. §. mulierem.

Item nisi Servus mulierem, quæ cum propriis servis rem habuit, deferat, 12. quest. 2. c. Episcopus. §. in criminali. vers. quo casu cum seq.

Subditus Prælatus, vel Magistrum suum accusare prohibetur, 2. quest. 7. c. 2. c. sacerdotes. c. qualis. c. sententia. c. oves. c. sunt nonnulli. c. si hæreticus. §. item quod dicitur, 3. quest. 4. c. hi qui, 6. quest. 1. c. oves, c. deteriores, 8. quest. 2. c. ultim. in fin. Contradicit 2. quest. 7. c. plerunque. c. testes. §. ecce ostensum, cum sequentibus, usque ad c. Clericos aut Laicos. Item contradicit d. qu. 7. c. criminationes. §. colligitur. & c. adnotandi.

Fallit supradicta decisio, si Prælatus a fide exorbitaverit: tunc enim a subditis suis accusari potest, 2. q. 7. cap. Sacerdotes, in fin. c. oves, vers. nisi a fide. & cap. presumunt.

Secundo si Prælatus nomine tantum sit, non vita, d. q. 7. c. non omnes. c. non omnis. c. securi. c. qui nec. c. plerunque. §. fin. c. Paulus. item 8. q. 1. c. vereor.

Tertio fallit, si Clericus subditus Prælatum accuset, verum hæc replicatio reprobat, 2. quest. 7. c. Sacerdotes. c. oves. §. his auctoritatibus. c. plerunque. §. item probatur. item 3. q. 3. c. Clericus.

Denique fallit si accusator vir sit probus, minime criminofus, d. §. his auctoritatibus. cum c. sequente. & d. quest. 8. c. accusatio, in pr. c. sunt nonnulli. §. fin. cum c. sequente. item c. si hæreticus. §. item quod dicitur.

Superior inferiorem accusare potest. vide supra eodem Par.

Suspectus accusare prohibetur, 3. quest. 5. cap. suspectos. c. canonica. c. accusatores. c. omnes. in fine. item 3. q. 8. cap. 1. in princ.

Accusare me non potest, qui contra me testimonium tulit. c. meminimus, de accus.

Vilis persona in dignitate constitutus accusare non potest, vide supra eodem Hæreticus. item in inferiore.

Quos ACCUSARE LICEAT, VEL NON.

Alium quam qui crimen commisit, accusare ac punire non licet, 1. quest. 4. in princ. cum sequentibus, usque ad c. quia præsulatus. c. crimen. c. Judæi. c. jam itaque. c. non imputantur. item 24. quest. 3. in pr. §. unde per Ezechielem. & §. quia vero. item c. 1. c. certum. §. illicita. item c. 2. §. finali. de his, quæ fiunt a majore parte. & de consecratione, dist. 4. cap. queris, in princ.

Accusare licet eum, qui coegit ad crimen faciendum: nam & hic tenetur, 22. q. 5. in princ. cum cap. seq.

Consentientem in crimine: nam & hic propter suum consensum tenetur, 11. quest. 3. cap. qui consentit. 17. q. 4. cap. omnes, 22. q. 5. in princ. 27. q. 1. cap. viduas. §. finali. item dist. 86. cap. faciensis.

Eum, cujus consilio crimen sit commissum: hoc enim casu uterque potest accusari, de penitentis, dist. 1. cap. si quis iratus, cum c. seq.

Defendentem crimen alterius: nam & hic ob suam defensionem tenetur, dist. cap. qui consentit. vers. & defendit alium. item vers. si quis peccantem defendit. Exemplum habe-